Cliëntenraden en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)

Wat houdt het AZWA in?

Het **AZWA** is een regionale aanvulling op het landelijke **Integraal Zorgakkoord (IZA**) en vertaalt de landelijke doelstellingen naar concrete, regionale afspraken en uitvoering. Het is een regionaal akkoord waarin gemeenten, zorgorganisaties, welzijnsinstellingen en andere partners samenwerken om de zorg en ondersteuning in de regio beter op elkaar af te stemmen. Het akkoord heeft twee belangrijke doelenstellingen: het terugdringen van het personeelstekort en het bevorderen van meer gelijkwaardige toegang tot zorg. Door samenwerking en maatwerk moet de zorg toekomstbestendig, betaalbaar en toegankelijk blijven voor iedereen.
Zie meer informatie hierover op de Kennisbank van het LSR.

1 | Wat kan de cliëntenraad ermee?

Het AZWA biedt cliëntenraden een hulpmiddel om hun positie te versterken en invloed uit te oefenen op de kwaliteit van zorg binnen hun organisatie. Er zijn twee manieren waarop de cliëntenraad hiermee aan de slag kan:

1.1 | Positionering van de cliëntenraad

De cliëntenraad kan het AZWA gebruiken om te zorgen dat afspraken niet alleen op papier blijven staan, maar ook daadwerkelijk bijdragen aan betere zorg voor cliënten.

De rol van de cliëntenraad kan hierbij bestaan uit:

- Toetsen of monitoren: Vraag de bestuurder hoe het AZWA wordt geïmplementeerd binnen de organisatie.
- Agenderen: Breng thema's zoals personeelstekort actief in tijdens overleg met de bestuurder.
- Verbinden: Koppel de afspraken uit het akkoord aan de dagelijkse ervaringen van cliënten.
- De raad kan zich sterker positioneren door te laten zien dat ze landelijke afspraken kent en toepast. Dit kan ook aanleiding zijn om samen te werken met andere raden of regionale platforms, zodat de stem van cliënten beter wordt gehoord.

1.2 | Ondersteuning van de adviesrol van de cliëntenraad

Het AZWA kan als onderbouwing dienen bij adviezen die de cliëntenraad uitbrengt aan de bestuurder of directie, met name op onderwerpen waar landelijke doelen en lokale praktijk samenkomen.

Voorbeelden van hoe het akkoord hierbij kan helpen:

- Continuïteit van zorg: afspraken over personeelsbehoud koppelen aan de wens van cliënten om vaste gezichten te zien.
- Bereikbaarheid en wachttijden: landelijke toezeggingen gebruiken om lokaal verbeteringen te vragen.
- Samenwerking in de keten: dit gebruiken om betere informatievoorziening voor patiënten te vragen hierover, bijvoorbeeld als over gaat over doorverwijzing naar revalidatie of een ander ziekenhuis (wie doet wat).

2 | Checklist onderwerpen om te bespreken

Deze checklist met vragen dient als hulpmiddel voor cliëntenraden om het AZWA concreet en doelgericht toe te passen in hun werkzaamheden, zoals bij overleggen met het bestuur en aan regionale tafels. Het bevat een aantal onderwerpen.

2.1 | Inzicht in regionale afspraken

- Heeft onze organisatie een plan of strategie opgesteld om de afspraken uit het AZWA te vertalen naar beleid en praktijk?
- Welke verbeteringen zijn al ingezet en hoe worden cliënten daarbij betrokken?
- Hoe worden regionale afspraken in onze instelling geborgd?
- Welke financiële middelen zijn beschikbaar om dit uit te voeren?
- Wordt rekening gehouden met cliënten die moeite hebben met taal, lezen of informatieverwerking, zodat ook zij begrijpen wat de veranderingen voor hen betekenen?

2.2 | Personeel en kwaliteit van zorg

- Welke maatregelen neemt de organisatie om personeel te behouden, werkdruk te verlagen en scholing te verbeteren?
- Wat merken cliënten hiervan (vaste gezichten, kortere wachttijden, hogere deskundigheid)?

2.3 | Continuïteit en toegankelijkheid

- Hoe wordt de continuïteit van zorg en ondersteuning in de regio gewaarborgd?
- Wat merken cliënten hiervan in kwaliteit, continuïteit en toegankelijkheid van zorg?
- Wordt specifiek gekeken naar de impact op mensen met een lage zelfredzaamheid of een verstandelijke beperking?

2.4 | Regionale samenwerking

- Hoe werkt onze instelling samen met gemeenten, welzijnsorganisaties en andere zorgaanbieders in de regio?
- Hoe wordt de stem van cliënten geborgd in deze samenwerking?
- Worden ook cliënten gehoord die minder goed voor zichzelf kunnen opkomen, bijvoorbeeld door beperkte taalvaardigheid of een verstandelijke beperking?

2.5 | Transparantie in keuzes en financiële middelen

- Welke plannen zijn wel/niet gehonoreerd in de regio en waarom?
- Welke prioriteiten stelt het bestuur voor de komende jaren, en hoe zijn deze keuzes tot stand gekomen?
- Wordt hierover duidelijk en tijdig gecommuniceerd naar cliënten en raden?

2.6 | Rol van de cliëntenraad

- Op welke momenten en waar kan de cliëntenraad meedenken en adviseren over de uitvoering van het AZWA in de regio? Zijn er bijvoorbeeld overlegtafels om bij aan te sluiten?
- Hoe worden signalen van cliënten bij regionale keuzes ingebracht en kunnen we daar een rol in spelen?
- Kunnen we samenwerken met andere cliëntenraden in de regio om onze invloed te vergroten, zo ja, van welke zorgorganisaties?
- Kunnen we afspraken maken over de ondersteuning en facilitering van het werk dat we doen?